

Snart er det 60 år siden vi opplevde den kraftige eksplosjonen på havnen i Bergen.

Jeg, Ingeborg, bodde sammen med mine foreldre : Ingeborg og Henry Monsen i Kypersmuget nr. 8.

Far leide boligen av skipshandler J. Bentzon

Mor, som var gravid, Svanhild, min yngre søster og jeg , sov da det hendte.

Jeg våknet av mor, som var rasende på " krig og elendighet ". Vinduer var knust, vegger var revet vekk, sot og kaos overalt i leiligheten.

" Hvor mange er klokken ?", sa mor. Vi så ut , vi ble forskrekket : Nykirken brant.

Mor tok oss i full fart med, vi var uskadde, sotete, og nesen min var truffet av et bilde, som var falt ned.

En stor dukkevogn ble dradd fram, og mor puttet noen ting oppi den, før vi klatret over døren og ned trappen, utgangsdøren måtte vi klyve over.

"Vi må ringe Henry ", sa mor, og vi løp nedover smuget og henover Strandgaten til Holbergsalmenningen til kiosken , den var blåst bort av trykket fra eksplosjonen.....Vi var mer og mer rystet, men vi holdt godt om hverandre, hørte gråt og skrik, så forferdete ansikter på folk vi gikk sammen med opp Holbergen...Vi kom oss til en Røde Kors Stasjon, som jeg mener var i Kalmarhuset...Vi mistet vårt hjem, men var i live....

Ingeborg, lengst til høyre, leker med kje på stølen.
Foto: i privat eie.

På arbeidsplassen fikk far høre at hele Nordnes var i ruiner.Han lette på alle hjelpeestasjoner,og han pleide senere å spøke med at han fant de tre "negrene" sine igjen uskadde.

Dagen før alt dette hendte, insisterte far på å flytte sengen deres fra den ene veggen over til den andre siden av værelset. Det reddet min mor , søster og den broren som kom nyttårsaften samme år.....Så var det å finne et sted å være . Alle hjalp hverandre, familie og venner, som ennå hadde hjem var til hjelp, så godt det lot seg gjøre. Det ble store forandringer i tilværelsen... Jeg ble sendt til Vatne i Sunnfjord, min to år yngre bror ,som het Henry etter far, ble sendt til Helle i Sunnfjord. Svanhild ble hos mor og far en tid

ennå.

Jeg bodde hos Sigurd Vatne, Astrid og Anna, søstrene hans bodde også der ,og deres far, som hadde et nydelig hvitt skjegg.

Det var bare voksne folk i hjemmet der, så jeg måtte leke med katt, hund, geitekje, kongler, mose og kjepper, fantasien var livlig i de dager....Om sommeren var vi med på stølen, og det var en minnerik vandring...med hest og bøling av kyr...

Jeg klatret og klatret langs ur og vann,oppover og henetter langs bekker og ennå mer ur.

Jeg så mange huggorm som kveilet seg i solen, særlig i nærheten av vann og slutten av ur.

Det var folksomt, de voksne passet på at jeg var med i følget, jeg var jo byjente.....

På stølen fikk vi spekekjøtt, flatbrød og rømmekolle.

Rømmekollen var i et stort fat, som alle skulle spise fra, men jeg var for sjenert....

Da ga de meg et lite fat for meg selv..Jeg fikk også være med på skole. Jeg savnet barn å leke med, Jeg var jo vant til min bror og søster, og de var langt fra meg...Jeg ble kjent med en pike som bodde på nabogården, men de foresatte var ikke begeistret for naboene, så vi måtte snike oss til møter.....Vi hadde hver vår lille trestokk til dukke, som vi kappes om å fortelle om...Vi innbilte oss at de var delvis levende, og det ble noen livlige historier om det "dukkene " hadde gjort.... Jenten het Wenche, og vi holdt kontakten i mange år etterpå , fordi hun bodde på Lille Markevei, og jeg kom senere til å bo på Ytre Markevei....Tiden gikk fort på Vatne, Jeg lærte meg å bli vant med hest, kyr, gris , sau og geit. Særlig likte jeg å leke med hund og kje. De var så gøy å rulle nedover bakkene med.

En fin dag kom min søster Svanhild på besøk.

Gleden var stor.

Vi var oppe på loftet og leste tegneserier i gamle ukeblad, som var innbundet i permer, og av og til

Ingeborg, i mørk kjole, fikk besøk av lillesøster Svanhild, fremme til høyre.
Foto: i privat eie.

så vi ned i stuen på den eldre mannen med det hvite skjegget (det var hull i gulvet), jeg mener å huske at han var blind.....Sommeren gikk fort....og vi kom tilbake til Bergen i noen tid.

Min bror (Henry) snakket sunnfjordsk, og da han var veldig glad da han kom hjem ,fór han gjennom rommene og dessverre knuste noen lamper..."No hev du ikkje fleire", sa han til min fars forskrekkelse.

Vi ble så sendt ut av byen igjen.

Denne gang bar det til Østlandet.

Henry, Svanhild og jeg ble sammen med mange andre barn , sendt med merkelapp rundt halsen, med toget....

De voksne passet på at vi kom riktig fram til bestemmelsesstedet, Svanhild til en familie på Kongsberg, Henry til en familie på Lena og jeg til en familie, Kirkeby på Roa....Det var leielse i luften, for vi ante ingenting om framtiden, og hvor vi skulle av, eller om vi skulle skilles.....Vi kom bra fram alle tre, men sener fortalte fru Smedsrud, som Henry kom til, at de hentet en liten forgrått gutt fra toget.....Selv var jeg på en god plass.

Der var en litt eldre jente, jeg kunne være med, Bjørg.

Hun var en livlig og grei jente, og det ble fine dager hos Snefrid og Ivar Kirkeby....

Hos dem var jeg til frigjøringen.

Den 8de mai 1945, husker jeg ennå det befriende suset i luften.

Jeg så de norske flagg komme opp på alle brukbare flaggstenger...

I slutten av mai kom vi endelig hjem.

Ekspløsjonen og krigen gjorde at vi mistet vårt hjem tre ganger i Bergen, vi bodde på Nordnes da alt dette skjedde.

Årene der bidro til at vi likevel og kanskje nettopp derfor alltid holdt sammen i tykt og tynt, som en sier.

Far sa at vi fikk en flott tid på Østlandet.

Min bror Henry snakket nå flytende Østlandsk, var svært selvstendig og lykkelig.

Svanhilds familie på Kongsberg ville adoptere henne, men mor sa at hun hadde ingen å gi vekk.

Jeg hadde fått en ny bror ,Frank, som var født nyttårsaften 1944.

Senere fikk jeg to søstre til: Eva og Cecilie.

På 50 årsdagen for frigjøringen så jeg et program om det.

Da kom jeg på at jeg burde høre om der var noen på Roa fra den gang.

Jeg ringte opplysningen, og kom i kontakt med Bjørg, og vi har hatt brevveksling, telefonkontakt og besøkt hverandre.... I årenes løp har jeg fått mange hilsener fra kjente både fra Vatne og Helle.

Så minnene fra årene da vi var vekksendt har fulgt oss til nå....